

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	HASTA BİLGİLENDİRİLMESİ VE RIZASININ ALINMASI PROSEDÜRÜ			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu HD.PR.11	Yayın tarihi 16.11.2017	Revizyon No 02	Revizyon tarihi 05.06.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 1 / 3

1. AMAÇ

Fakültemizde uygulanacak olan tanı/tedavi amaçlı riskli girişimsel işlemler için girişimden önce alınacak "bilgilendirilmiş Onam (rıza) formunun zamanında ve eksiksiz olarak alınmasını sağlamak için hazırlanmıştır.

2. KAPSAM

Her türlü tanı ve tedavi için hizmet verilen tüm alanlarda hasta ve yakınlarının tedavi ile ilgili olarak bilgilendirilmeleri ve onaylarının alınması faaliyetlerini kapsar.

3.KISALTMALAR

.....

4.TANIMLAR

Riskli Girişimsel İşlem: Tanı veya tedavi amacı ile hastanın cilt/mukoza bütünlüğünü bozarak bir oral ve/veya ekstra oral bölgeye uygulanan dental işlemlerdir.

Aydınlatılmış Onam: Kendisine yapılacak tüm işlemleri anlayabileceği bir dilde hastaya açıklama ve onun bu işlemlere onay veya reddine kendi özgür iradesiyle karar vermesini sağlama işlemidir.

5.SORUMLULAR

Tüm hekimler sorumludur. Karar verme yetkisi hekime değil, müdahalelere maruz kalacak hastalara aittir.

6.FAALİYET AKIŞI

6.1.Riskli girişimsel işlemler öncesinde bilgilendirmenin önemi;

- Hasta ile iletişim güçlenir,
- Hasta ile paylaşım artar,
- Hasta ile sorumlulukların paylaşılması sağlanır,
- Hastanın tepkisi azalır,
- Fiziksel şiddeti önlemede en etkili aracın oluşması sağlanmış olur,
- Hukuki sorumluluktan kurtarılmış olunur,
- Vatandaşın gözünde sağlık personeli algısını değiştirerek olumsuzluk önyargısı önlenmiş olur.

6.2.Yapılacak aydınlatmada dikkat edilecek hususlar;

- Aydınlatma, hastanın kültürel, toplumsal ve ruhsal durumuna özen gösteren bir uygunlukta olmalıdır.
- Bilgiler hasta tarafından anlaşılabilir biçimde basit, sade ve şüpheye yer bırakmayacak şekilde olmalıdır.
- Sözlü bilgi aktarılmalıdır.
- Her hastaya özel bilgilendirme yapılmalıdır.
- Hastanın sorularına cevap verilmelidir.
- Hastaya özgür iradesiyle karar vermesine imkân verilmelidir.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	HASTA BİLGİLENDİRİLMESİ VE RIZASININ ALINMASI PROSEDÜRÜ			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu HD.PR.11	Yayın tarihi 16.11.2017	Revizyon No 02	Revizyon tarihi 05.06.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 2 / 3

6.4. Bilgilendirmenin Sınırları

- Hastanın kararını etkileyebilecek her şey genel hatlarıyla hasta/hasta yakınına anlatılmalıdır.
- Detaylı bilgilendirme sadece hastaların talebi üzerine olmalıdır.

6.5. Hasta bilgilendirmesinin aranmadığı durumlar

- Hastanın manevi yapısı üzerinde olumsuz tesir yapması halinde teşhis saklanabilir.
- Hastanın, sağlık durumu hakkında kendisine veya yakınlarına bilgi verilmemesini istemesi,
- Acil durumlar

6.6. Hasta bilgilendirmenin kapsamı

- Hastanın sağlık durumu
- Konulan tanı
- Önerilen tedavi yönteminin türü
- Başarı şansı ve süresi
- Tedavi yönteminin hastanın sağlığı için taşıdığı riskler
- Verilen ilaçların kullanışı ve olası yan etkileri
- Hastanın önerilen tedaviyi kabul etmemesi durumunda hastalığın yaratacağı sonuçlar
- Olası tedavi seçenekleri ve riskleri

6.7. Bilgilendirme Süreci

- Hastaya işlemi uygulayacak olan doktor tarafından bilgilendirme yapılmalıdır.
- Bilgilendirme poliklinikte hasta ile karşılıklı oturularak yüz yüze yapılmalıdır.
- Yeterli bilgi için hastaya en az beş dakika zaman ayrılmalıdır.
- Hastanın dışında bilgilendirilecek kişileri hasta kendisi belirlemelidir. Sağlıkla ilgili her türlü girişim, kişinin özgür ve aydınlatılmış onamı ile yapılabilir. Onam formu 3 sayfayı geçmemelidir.
- Hekim Aydınlatılmış Onam Formu' nu hastaya, yakınına veya yasal temsilcisine verir ve okuması için gerekli süreyi tanır. Tanı/tedavi amaçlı girişimi uygulayacak hekim hastaya, yakınına veya yasal temsilcisine gerekli bilgileri sözlü olarak da verir ve soruları cevaplamalıdır.
- Her riskli girişimsel işlem için ayrı ayrı oluşturulmuş Aydınlatılmış Onam Formu kullanılır. Bilgilendirmenin yapıldığı tarih ve saat yazılmalıdır.
- Hasta yakınının veya yasal temsilcisinin adı, soyadı ve temsil nedeni forma yazılır. Hasta veli/vasi veya yakınının lisan veya özürlü nedeni ile (Türkçe bilmeme, görme özürlü, sağır ve dilsiz gibi) formdaki bilgileri ve/veya anlatılanları anlayamaması durumunda çeviriyi yapan şahsın adı soyadı formda ilgili yere (görüşme tanığı) yazılır ve imzalatılır. Poliklinik hastalarına yapılan riskli girişimsel işlem için doldurulan Aydınlatılmış Onam Formları arşivlenmelidir.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	HASTA BİLGİLENDİRİLMESİ VE RIZASININ ALINMASI PROSEDÜRÜ			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu HD.PR.11	Yayın tarihi 16.11.2017	Revizyon No 02	Revizyon tarihi 05.06.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 3 / 3

- Karar verme yetisi bulunmayan (yaşlı demans, psikiyatri hastaları, 18 yaş altı çocuklar, zihinsel engelliler vb.) hastaların kanuni vasisinden onam alınmalıdır.
- Tanı ve tedavi planı değişikliğine bağlı olarak yapılacak girişim kararı değiştiğinde planlanan işleme ait aydınlatılmış hasta onamı alınmalıdır. Poliklinikte düzenlenmiş olan ve vazgeçilen işleme ait olan onam formu iptal edilmelidir.

6.8.Hastanın bilgilendirilmesi ve rızasının alınmasına yönelik hazırlanan aydınlatılmış onam formunda bulunması gerekenler;

- İşlemin kim tarafından yapılacağı,
- İşlemden beklenen faydalar,
- İşlemin uygulanmaması durumunda karşılaşılabilecek sonuçlar,
- Varsa işlemin alternatifleri,
- Kullanılacak ilaçların önemli özellikleri,
- Hastanın sağlığı için kritik olan yaşam tarzı önerileri,
- Gerektiğinde aynı konuda tıbbi yardıma nasıl ulaşabileceği,
- İşlemin riskleri-komplikasyonları,
- Hastanın işlem öncesi ve sonrası dikkat etmesi gereken hususlar ile dikkat edilmemesi durumunda yaşanabilecek sorunlar,
- İşlemin tahmini süresi,
- Hastanın adı, soyadı ve imzası,
- İşlemi uygulayacak hekimin adı, soyadı, unvanı ve imzası,
- Rızanın alındığı tarih ve saat

6.9. Hukuken Kabul Görmeyen Rızalar;

- Sözlü olarak bilgilendirmeden yazılı olarak rızanın alınması,
- Etik ilkelere ve yasalara aykırı olan rızalardır.

6.10. Onam Formunun imzalanmaması durumunda;

Hasta, yakını veya yasal temsilcisinin planlanan tanı/tedavi ile ilgili girişimi kabul etmemesi ve Aydınlatılmış Onam Formunu imzalamaması durumunda kendisine hekim tarafından girişimin yapılmaması halinde ortaya çıkacak zararların anlatılmasına rağmen girişimi reddetmesi durumunda **“Tedavimi Reddediyorum”** yazarak imzalar. (Bu takdirde işleme rıza gösterilmediğinden tedaviye başlanılmayacaktır)